

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. maj 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Christian Terp Møller
Sagsnr.: 2025-05495
Dok.: 3715510

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Genetisk slægtsforskning som efterforskningsmiddel i politiet) (L 197)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Genetisk slægtsforskning som efterforskningsmiddel i politiet) (L 197), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. maj 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Thiesen (DF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Genetisk slægtsforskning som efterforskningsmiddel i politiet) (L 197):

”Vil ministeren bekræfte, at det om kriminalitetens alvor fremgår af pkt. 2.1.3.2.2. i bemærkningerne til lovforslaget, at politiets anvendelse af genetisk slægtsforskning som led i en efterforskning kun kan finde sted i forhold til efterforskning af overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 j, § 216, § 225, jf. § 216, § 237, eller en overtrædelse af straffeloven af "særdeles alvorlig karakter", der begrænses til personfarlig kriminalitet med en strafferamme på mindst 8 år, hvorved efterforskning af overtrædelse af straffelovens § 245 om legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller mishandling samt bandevold efter straffelovens § 244, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1, der straffes med fængsel indtil 6 år, ikke vil være omfattet, ligesom at visse overtrædelser af straffelovens 12. og 13. kapitel, herunder bl.a. straffelovens § 108 om bistand til og påvirkningsvirksomhed for en fremmed efterretningstjeneste, heller ikke vil være omfattet? Vil ministeren i bekræftende fald fremsætte eller yde teknisk bistand til og støtte et ændringsforslag til lovforslaget om, at genetisk slægtsforskning skal kunne anvendes til efterforskningsmiddel i politiet i alle sager om grov vold, mishandling, bandekriminalitet, landsforræderi, forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, forbrydelser mod statsforfatningen og terrorisme?”

Svar:

1. Som det fremgår af pkt. 2.3.2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, foreslås anvendelsesområdet for politiets brug af genetisk slægtsforskning begrænset til ganske få meget alvorlige forbrydelser, hvor offentlighedens interesse i en effektiv kriminalitetsbekæmpelse vurderes at veje tungere end det indgreb i privatlivets fred, som metoden indebærer for den enkelte.

Der lægges på den baggrund op til, at politiet kan anvende genetisk slægtsforskning til brug for efterforskningen af en overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 j (terror), 216, § 225, jf. § 216 (voldtægt), og § 237 (drab) og overtrædelser af straffeloven af særdeles alvorlig karakter. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til lovforslagets § 1, at det beror på en konkret vurdering af en sags faktiske omstændigheder, hvorvidt en lovovertrædelse vil kunne karakteriseres som værende kriminalitet af særdeles alvorlig karakter. Dette kan efter omstændighederne omfatte

brandstiftelse efter straffelovens § 180 (med en strafferamme på indtil livstid), vold med døden til følge efter straffelovens § 246 (med en strafferamme på 10 år) og røveri af særligt grov beskaffenhed efter straffeloven § 288, stk. 2 (med en strafferamme på 10 år).

Der er ikke tale om en udtømmende opregning, men idet der skal være tale om kriminalitet af særdeles alvorlig karakter, forudsættes det i bemærkningerne til § 1, at der vil skulle være tale om en overtrædelse med en strafferamme på mindst 8 år, og at der som altovervejende udgangspunkt vil skulle være tale om personfarlig kriminalitet.

Derudover vil der ved vurderingen af, om der er tale om kriminalitet af særdeles alvorlig karakter, bl.a. skulle lægges vægt på, om den pågældende er mistænkt for flere lovovertrædelser, og om der vurderes at foreligge en gentagelsesrisiko. Der vil også kunne lægges vægt på, om gerningen er særligt planlagt eller udført som led i omfattende eller organiseret kriminalitet, og om gerningspersonen har udvist særlig hensynsløshed.

2. Det bemærkes i øvrigt, at det på nuværende tidspunkt, for at kunne anvende slægtsforskningsmetoden, er nødvendigt, at der overføres sporprofiler til kommercielle dna-baserede slægtsforskningsdatabaser i USA, jf. pkt. 2.3.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Hvis der ved anvendelsen af en dna-baseret slægtsforskningsdatabase overføres spor-profiler (personoplysninger) til lande uden for EU og EØS (tredjelande), skal der være et overførselsgrundlag efter retshåndhævelseslovens afsnit VII. Det forudsættes, at det nødvendige overførselsgrundlag er til stede, inden der som led i ordningen overføres personoplysninger til et tredjeland

Eksempelvis vil personoplysninger på baggrund af en international retshjælpsanmodning til det amerikanske justitsministerium og efter en konkret vurdering kunne overføres til myndighederne i USA inden for rammerne af retshåndhævelseslovens § 35, stk. 1, nr. 4. Efter denne bestemmelse kan personoplysninger overføres i enkeltsager med henblik på retshåndhævende formål.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at politiets anvendelse af genetisk slægtsforskning ved brug af en dna-baseret slægtsforskningsdatabase ikke er udgangspunktet, men alene er forbeholdt sager om terror, voldtægt, drab og overtrædelser af straffeloven af særdeles alvorlig karakter, samt at det

forudsættes at være et efterforskningsskridt, der kun anvendes, hvor det er nødvendigt for efterforskningen af de strafbare handlinger, og hvor det således ikke vurderes relevant at anvende andre efterforskningsskridt. Endvidere er der lagt vægt på, at der skal være bestemte grunde for at antage, at dna-sporet, der danner grundlag for de oplysninger, der videregives om den formodede gerningspersonens dna-profil, stammer fra den uidentificerede formodede gerningsperson til forbrydelsen.

Det forudsættes, at politiet, inden overførsel sker, har vurderet, at hensynet til den registreredes rettigheder (den potentielle gerningsperson), jf. retshåndhævelseslovens § 35, stk. 2, ikke går forud for den samfundsmæssige interesse i overførslen. Dette må – navnlig henset til de alvorlige kriminalitetsformer, som efterforskningsskridtet er begrænset til – forventes som udgangspunkt ikke at være tilfældet.

3. På baggrund af ovenstående kan jeg ikke støtte ændringsforslaget.

Et ændringsforslag, som indebærer, at politiets brug af genetisk slægtsforskning udvides til også at omfatte alle sager om grov vold, mishandling, bandekriminalitet, landsforræderi, forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, forbrydelser mod statsforfatningen og terrorisme, kan udformes på følgende måde:

”Ændringsforslag

til

”Forslag til lov om ændring af lov af retsplejeloven

(Genetisk slægtsforskning som efterforskningsmiddel i politiet) (L 197)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...):

Til § 1

x) I den under *nr. 1* forslåede § 754 f affattes *stk. 1, nr. 2*, således:

»2) efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, § 216, § 225, jf. § 216, § 237, § 245, en lovovertrædelse omfattet af straffelovens § 81 a, eller en overtrædelse af straffeloven af særdeles alvorlig karakter.«

[Udvidelse af anvendelsesområdet for genetisk slægtsforskning som efterforskningsmiddel i politiet]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. x

Med ændringsforslaget foreslås det, at § 754 f, stk.1, nr. 2, nyaffattes.

De foreslåede ændringer indebærer, at politiet vil kunne anvende genetisk slægtsforskning til opklaring af overtrædelser straffelovens kapitel 12 om landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v., voldtægt (§ 216 og § 225, jf. § 216), drab (§ 237), grov vold (§ 245), en lovovertrædelse omfattet af straffelovens § 81 a eller en overtrædelse af straffeloven af særdeles alvorlig karakter.